

Kapittel 17 Her eller der?

17.1 Hvorfor er du her?

Ali sitter på bussen. Han og Rana skal møtes. Det er mange ledige seter, men en dame setter seg ned ved siden av ham. Hun smiler, sier «hei», og de snakker litt om været før hun spør:

Ali

«Hvor kommer du fra?»

«Jeg er fra Syria», svarer Ali.

Dette spørsmålet har han fått mange ganger.

«Hvor lenge har du bodd i Norge?» spør hun.

«Ikke så lenge, dette er det fjerde året mitt her», svarer han.

«Men du snakker bra norsk», sier damen.

«Noen ganger forstår jeg mye, og andre ganger bare litt. Mange trøndere snakker så fort. Men jeg kan noen få ord: «æ, itj, majnn», sier Ali og smiler. Damen ler litt når han prøver å snakke trøndersk.

Ali kjenner denne situasjonen godt. Nordmenn ser fort at ansiktet hans ikke er typisk norsk, og da er det noen som stiller spørsmål. En del er interessert i hvorfor han er her. Noe av det første de spurte om, var om han var flyktning eller asylsøker. Andre lurte på om han var her for å arbeide. Ali forteller at han er flyktning. Han og familien kom til Norge på en FN-kvote. Det var bare noen få som kom sammen med ham til Norge. Han er glad for at han og familien ikke er asylsøkere. Han har møtt mange som har fortalt dramatiske historier om flukt til Europa, ventetid på asylmottak og retur hvis asylsøknaden ikke blir innvilget. Ali og familien hans bor trygt i Norge.

Ca. 15 prosent av de som bor i Trondheim, kommer fra andre deler av verden, og det er folk fra ca. 160 land i byen. En stor del av dem er arbeidsinnvandrere. Det er mange håndverkere fra Polen, Litauen og Latvia. Ali er litt misunnelig på dem. Det er lett for dem å komme inn i landet. De får jobb fort, og de kan arbeide med det som de er spesialister på. Ali liker jobben sin som personlig assistent, men egentlig er han jo ingeniør. Det er veibygging han vil arbeide med. Likevel er han heldig som har jobb, det er mange arbeidssøkende blant flyktningene.

Noen av utlendingene han ser i byen er studenter. De er heldige. Mange kommer hit for å ta utdannelse på Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU. Deretter kan de velge mellom gode jobber overalt. De fleste reiser tilbake til hjemlandet, men noen blir i Norge.

Ali har møtt folk som forstår at det var nødvendig å flykte, men det er mange andre som ikke forstår det. Når avisene skriver om uheldige episoder med personer fra andre deler av verden, hender det at han får spørrende og anklagende blikk:

«Hva gjør du her? Hvorfor reiser du ikke tilbake til hjemlandet ditt?»

anklaget
en arbeidsinnvandrer
en arbeidssøkende
en asylsøknad
ca.
deretter
dramatisk
en episode
fjerde
FN
en håndverker
å innvilge
itj
en kvote
Latvia

Litauen
majnn
misunnelig
naturvitenskapelig
NTNU
nødvendig
overalt
en retur
et sete
en spesialist
en student
teknisk
trøndersk
ei veibygging
ei ventetid

17.2 Jon planlegger et intervju

Avisa til Jon har planlagt å skrive om unge mennesker som har flyktet til Norge. Jon har skrevet om dette tidligere, så redaktøren vil at han skal intervjuer noen unge asylsøkere slik at de kan fortelle om livet sitt i Norge. Jon brukte noen timer på å lete etter dokumenter på internett for å forberede seg godt slik at han kan stille fornuftige spørsmål.

Jon

Det var mye informasjon på nettet. Myndighetene har mange nettsider. Det er også forskjellige organisasjoner som er engasjert i dette. Avisene skriver om dette daglig. Det er også stoff på hjemmesidene til IMDI, UDI, Bufdir, regjeringen og mange andre steder.

Redaktøren ville at Jon skulle skrive om bosetting av unge flyktninger og asylsøkere. Jon visste litt om dette fra før, men han måtte lese mer. Det første han fant er at tallet på unge flyktninger har gått ned de siste årene. Hva var grunnen til det? Er det blitt fredeligere i verden, eller er det vanskeligere å komme til Norge? Han fant også at unge og eldre flyktninger har forskjellige rettigheter. Hva er forskjellen mellom 14-åringar, 16-åringar og 18-åringar?

Når det kommer unge flyktninger til Norge, blir de bosatt på ulike steder i Norge. Hvem er det som bestemmer om en afghansk 15-åring skal bo på Vestlandet eller i Finnmark?

Jon lurer også på hva de unge tenkte om framtida i Norge. Hva tenker de om skolegang og arbeid? Hvor vil de bo? Hva tenker de om egen familie og barn? Det er kanskje litt vanskelig å svare for de yngste, men hvis han treffer noen i 20-årene, kan han spørre om det.

De unge enslige flyktningene har jo reist fra familien sin i hjemlandet. Hva tenker de om det? Hvordan klarer de å holde kontakt med familien? Kan de hjelpe familien på noen måte? Hvordan gjør de det? Hva tenker de om familien i hjemlandet og framtida?

Hva mener de om stedet de bor på? Er det best å bo på et lite sted? Er det lettere å komme i kontakt med folk der? Eller er det best å bo i en stor by som Trondheim hvor det er mange å treffe? Hvem er de mest sammen med? Treffer de andre ungdommer fra samme land eller fra andre land? Treffer de norske ungdommer?

Hva med norsk språk? Er det lett å lære norsk? Forstår de norske dialekter?

Han leste også noen nettaviser for å se hva andre hadde skrevet om. Der var det mye stoff. Noen historier var hyggelige, andre var triste.

Kanskje kunne han skrive flere artikler om unge innvandrere? På vei til redaktøren fikk han en god ide. Hva med å spørre de unge innvanderne om hvilke spørsmål de ville stille til norske ungdommer? Da kunne han lage en artikkel om hva de norske ungdommene svarte.

en 14-åring

afghansk

å bosette noen

Bufdir

et dokument

enslig

Finnmark

fredelig

en grunn

ei hjemmeside

IMDI

en informasjon

ei nettside

en organisasjon

å planlegge

en redaktør

ei regjering

en rettighet

en skolegang

et stoff

et tall

UDI

Vestlandet

Ingvild og Jon går nedover Nordre gate. De er på vei mot kafé Coffee Annan på ISAK. De går forbi en kiosk. Utenfor står det et avisstav. Jon peker mot stativet.

Jon

Jon: Har du sett avisene i dag?

Ingvild

Jon: Ja. Det står en artikkel der om en afghansk familie som må returnere til Kabul neste uke. For noen dager siden fikk de beskjed om at de fikk avslag på søknaden om opphold.

Ingvild: Afghanistan, er det trygt å reise dit?

Jon: Nei, det står i avisa at Afghanistan er et av verdens verste land å bo i, særlig for kvinner. Utlendingsnemnda, eller UNE som noen sier, mener at det er trygt å bo i hovedstaden. Forholdene skal være stabile der. Det er ikke lett å forstå at familien må dra tilbake. Begge barna går på skolen. Familien har mange venner og er godt integrert. Faren har fått seg arbeid, og mora går på norskkurs.

Ingvild: Men hvorfor må de reise da?

Jon: Det står at de ikke har rett til å oppholde seg i Norge lenger. Da de kom hit, ga de uriktige opplysninger om hvem de var, og derfor har UNE bestemt at de må reise ut av landet nå. Det er ikke lett å forstå når familien har bodd så lenge i Norge. De har vært her i flere år!

Ingvild: Var det denne familien som hadde konvertert fra islam til kristendommen?

Jon: Nei, det var en annen familie. Hvis man virkelig har konvertert til kristendommen, og UNE tror på det, blir man ikke returnert hvis man kommer fra Afghanistan. Hvis man kommer tilbake dit som kristen, blir man forfulgt. Jeg har ikke hørt noe om religion når det gjelder denne familien.

De går videre til ISAK. Det sitter noen folk ved bordene og drikker kaffe og prater. På disken ligger noen av dagens aviser. Jon henter ei avis.

Jon: Se her, her står det mer. Naboene ber om at familien får bli i Norge. Det er også mange politikere i kommunen som sier det samme. Lærerne på skolen sier at de barna må få fortsette på skolen i Norge, og de norske elevene har sagt at de vil organisere en støttemarkering. De har vært her i flere år nå, så jeg mener at de bør få bli. Hva mener du?

et avisstativ
et avslag
en beskjed
Coffee Annan
å forfølge
når det gjelder
en hovedstad
å integrere
ISAK
Kabul
å konvertere
kristen
en kristendom
nedover

Nordre
et opphold
å oppholde seg
ei opplysning
en politiker
en rett
et returvedtak
stabil
et stativ
ei støttemarkering
UNE
uriktig
utenlendingsnemnda

17.4 En hemmelig plan

Khalid og Ingvild har en viktig oppgave å utføre. De vil at Jon skal bli forelsket i Lisa. Men først må de få dem til å møtes. Hvordan skal de gjøre det? De sitter hjemme i huset til Jon og snakker:

Khalid: Send en SMS til Jon!

Khalid

Ingvild: Nei, du må sende en SMS til Jon. Han vil bli mistenksom hvis han ser at den kommer fra meg.

Ingvild

Khalid: Ok da! Hva skal jeg skrive?

Ingvild: Spør ham om han kan møte deg på Antikvariatet.

Khalid: For å gjøre hva?

Ingvild: Be ham om å hjelpe deg med noe.

Khalid: Hvorfor spør du ikke om han kan møte deg på Antikvariatet for å hjelpe deg med noe?

Ingvild: Han er broren min. Det blir rart å møte ham på en kafé for å be om hjelp. Jeg kan snakke med ham når som helst.

Jon

Khalid: Ok! Hva skal jeg be om hjelp med?

Ingvild: Jeg vet ikke. Hva lærer du om på skolen nå?

Khalid: Samene.

Lisa

Ingvild: Ok. Skriv til Jon og si "Kan du hjelpe meg med å lage en presentasjon om det samiske folket?" Si at du må intervjuer noen med en samisk bakgrunn.

Khalid: Du og Jon er ikke samiske.

Ingvild: Ha! Tror du det? Spør ham, så vil du finne ut mer om vår familie. Min bestemor var samisk. Hun var den yngste av seks barn. Foreldrene hennes drev med reinsdyr. Om vinteren bodde de i en gammel telt. På samisk heter det en gåetie.

Khalid: Jeg bodde i et telt i flyktningleiren i Hellas. Det var stinkende og ekkelt. Teltene var laget av stoff. De var dårlige og råtnet.

Ingvild: Hvor var det?

Khalid: I Moria-leiren.

- Ingvild: Hvor er det?
- Khalid: På Lesbos.
- Ingvild: Hvor er det?
- Khalid: Har du ikke geografi på skolen? Det er ei gresk øy, nær Izmir i Tyrkia. Det var mye om dette på nyhetene fordi det var så forferdelige forhold der.
- Ingvild: Uff. Bestemors familie hadde også telt. De kunne ta det med seg når de flyttet fra sted til sted. Men send meldingen til Jon nå! Si at du trenger hjelp og at han må møte deg på Antikvariatet onsdag klokka 8. Jeg vet at verken han eller Lisa er opptatt da.
- Khalid: Ok Nå det det gjort!
- Ingvild: Skriv det samme til Lisa. Si at hun må møte deg på Antikvariatet onsdag klokka 8.
- Khalid: Jeg kjenner ikke Lisa så godt. Hvorfor skriver du ikke til henne?
- Ingvild: Ok, da. Jeg skriver: «Lisa. Kan du hjelpe meg? Jeg har problemer med kjærligheten.»
- Khalid: Du har ikke en kjæreste.
- Ingvild: Så det tror du!
- Khalid: Er det meg?
- Ingvild: Nei! Kjæresten min er en samisk prins.
- Khalid: Virkelig?
- Ingvild: Nei! Jeg tuller bare. Samene har ikke en kongelig familie! Har de ikke historie på skolen din? Men en onkel til kjæresten min var i sameparlamentet. Vent litt! Lisa har sendt en melding. Hun skriver noe om erstatning... Pengene har kommet fra forsikringsselskapet! Hun har fått tre millioner kroner i erstatning etter ulykken! Hun er rik! Nå kan Jon få en rik prinsesse. La meg bare spørre henne om onsdag...
- Khalid: Yes! Jeg håper hun får en vakker leilighet. Kommer hun til Antikvariatet på onsdag?

Ingvild: Ja, hun kommer!

Ingvild og Mina er på Antikvariatet. De står utenfor og kikker inn i kaféen. Lisa sitter der alene og venter. De ser at Jon kommer. Lisa og Jon ser forbauset på hverandre. Jon setter seg ved bordet, og de prater litt. Lisa smiler og Jon ler. Jon bestiller to glass vin. Ingvild tar forsiktig opp telefonen og tar et bilde av dem. Hun sender det til Khalid. Han ser på bildet. Det er fullt av emojis - hjerter, vinglass, tommelen opp og trofeer - og ordet «suksess».

- ekkel
- en emoji
- ei erstatning
- forbauset
- forferdelig
- et forsikringsselskap
- en gammel
- en geografi
- gresk
- en gåetie
- hemmelig
- et hjerte
- kongelig
- en leir
- Lesbos
- mistenksom
- Moria-leiren
- en nyhet

- en onsdag
- en presentasjon
- en prins
- ei prinsesse
- et reinsdyr
- å råtnne
- sameparlamentet
- samisk
- en SMS
- stinkende
- et telt
- en tommel
- et trofé
- å utføre
- et vinglass
- en vinter
- yes!
- ei øy